

I

(Päätöslauseimat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 15 päivänä maaliskuuta 2018,

laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista

(2018/C 153/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 166 artiklan 4 kohdan ja 292 artiklan yhdessä 153 artiklan 2 kohdan ja 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Laadukas ja tehokas oppisopimuskoulutus, joka johtaa työhön liittyvien taitojen, työhön pohjautuvan kokemuksen ja oppimisen sekä avaintaitojen yhdistelmään, helpottaa nuorten työmarkkinoille pääsyä samoin kuin aikuisten urakehitystä ja työllistymistä. Oppisopimuskoulutus kuuluu viralliseen ammatillisen koulutuksen järjestelmään muiden työssäoppimisen ja/tai ammatillisen koulutuksen väylien rinnalla.
- (2) Sekä työnantajat että opiskelijat hyötyvät hyvin suunnitelluista oppisopimusjärjestelmistä, jotka vahvistavat yhteyttä työelämän ja koulutuksen välillä. Korkealaatuisilla vaatimuksilla vältetään oppisopimuskoulutuksen suuntautuminen vain vähemmän ammattitaitoa vaativiin töihin ja heikkolaatuinen koulutus, joka vahingoittaa oppisopimuskoulutuksen mainetta. Sen lisäksi, että laadukas oppisopimuskoulutus tarjoaa väylän huippuosaamiseen, se voi vahvistaa aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista osallisuutta integroimalla erilaisista sosiaalisista ja henkilökohtaisista taustoista olevia työmarkkinoille.
- (3) Laadukkaaseen ja tehokkaaseen oppisopimuskoulutukseen päästään jäsenvaltioilla kumppanuuksilla, joissa ovat mukana kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, erityisesti työmarkkinaosapuolet, yritykset, teollisuus-, kauppa- ja käsityöläiskamareiden kaltaiset välityselimet, ammatilliset ja alakohtaiset organisaatiot, ammattioppilaitokset, nuoris- ja vanhempainjärjestöt sekä paikallis-, alue- ja keskushallinnon viranomaiset. Komissio on vuodesta 2013 lähtien edistänyt yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa oppisopimuskoulutuksen tarjontaa, laatua ja imagoa eurooppalaisen oppisopimusyhteenliittymän kautta, ja tähän mennessä on tehty yli 700 000 tarjousta oppisopimus- tai harjoittelupaikasta taikka ensimmäisestä työpaikasta. Yritysvetoisilla aloitteilla, kuten eurooppalaisella nuorisopimuksella, on saatu aikaan lisää tarjouksia ja edistetty yritysten ja koulutussektorin välisiä kumppanuuksia kaikkialla unionissa.
- (4) Eurooppalaiset eri alojen väliset työmarkkinaosapuolet ovat keränneet rinnakkaisilla toimilla tietoa oppisopimuskoulutuksen laadusta ja kustannustehokkuudesta. Ne myös antoivat kesäkuussa 2016 oppisopimuskoulutuksen yhteisestä visiosta yhteisen julkilausuman, joka toimi perustana ammatillisen koulutuksen neuvoa-antavan komitean 2 päivänä joulukuuta 2016 antamalle lausunnonlehdelle laadukasta ja tehokasta oppisopimuskoulutusta ja työhön perustuvaa oppimista koskevasta yhteisestä näkemyksestä.
- (5) Jotta voitiin varmistaa sidosryhmien nykyistäkin syvällisempi ja laajempi osallistuminen, komissio järjesti kaksivaiheiset kuulemiset 30. maaliskuuta ja 7. kesäkuuta 2017 Euroopan tason alojen välisten ja alakohtaisten työmarkkinaosapuolten sekä kauppa-, teollisuus- ja käsityöläiskamareiden kanssa.

- (6) Eurooppalaisella tutkintojen viitekehyksellä, joka perustettiin vuonna 2008 ja jota tarkistettiin vuonna 2017 ⁽¹⁾, parannetaan tutkintojen, mukaan luettuna oppisopimuskoulutuksesta saatujen tutkintojen, avoimuutta, vertailukelpoisuutta ja siirrettävyyttä.
- (7) Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen (EQAVET) ⁽²⁾ perustamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2009 annetulla neuvoston suosituksella perustettiin vertailuväline, jonka avulla jäsenvaltioiden on helpompi edistää ja seurata ammatillisen koulutuksen järjestelmiensä jatkuvaa parantamista.
- (8) Euroopan nuorisofoorumi antoi vuonna 2012 harjoittelujaksoja ja oppisopimuksia koskevan eurooppalaisen laatu- ja tuperuskirjan, jonka kautta se kehotti Euroopan maita, eurooppalaisia toimielimiä ja työmarkkinaosapuolia perustamaan oppisopimuskoulutukselle oikeudelliset laatuvaatimet tai vahvistamaan niitä.
- (9) Nuorisotakuun ⁽³⁾ perustamisesta 22 päivänä huhtikuuta 2013 annetussa neuvoston suosituksessa pyydetään jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikille alle 25-vuotiaille nuorille tarjotaan laadukas työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai virallisen koulutuksen päättämisestä.
- (10) Euroopan tason työmarkkinaosapuolet, Euroopan komissio ja Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltio Liettua sitoutuivat edistämään oppisopimuskoulutuksen tarjontaa, laatua ja houkuttelevuutta 2 päivänä heinäkuuta 2013 annetussa yhteisessä julistuksessa, jolla perustettiin eurooppalainen oppisopimusyhteennliittymä.
- (11) Eurooppalaisesta oppisopimusyhteennliittymästä 15 päivänä lokakuuta 2013 annetussa neuvoston lausumassa todettiin, että oppisopimuskoulutuksen tehokkuutta ja houkuttelevuutta olisi edistettävä yhteisten peruseriaatteiden kautta.
- (12) Harjoittelun laatuvaatimista ⁽⁴⁾ 10 päivänä maaliskuuta 2014 annetussa neuvoston suosituksessa vahvistettiin joukko periaatteita, joilla parannetaan virallisen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ulkopuolisen harjoittelun laatua.
- (13) Osana ammatillista koulutusta koskevaa eurooppalaista yhteistyötä eli Kööpenhaminan prosessia ammatillisesta koulutuksesta vastaavien ministerien 22 päivänä kesäkuuta 2015 antamassa Riian julkilausumassa esitettiin vuosi 2015–2020 viisi eurooppalaista prioriteettia, joista kaksi olivat kaiken muotoinen työssäoppiminen ja erityisesti oppisopimuskoulutus sekä laadunvarmistusmekanismien kehittäminen.
- (14) Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiaan puitteisiin (ET 2020) kuuluvaa ammatillista koulutusta käsittelevä työryhmä laati korkealaatuisia oppisopimuskoulutusta ja työssäoppimista varten 20 peruseriaatetta toimikaudellaan vuosina 2014–2015.
- (15) Euroopan parlamentin 4 päivänä maaliskuuta 2016 annetussa mietinnössä ”Erasmus+ ja muut välineet ammatillisen koulutuksen liikkumisen edistämiseksi – elinikäisen oppimisen lähestymistapa” peräänkuulutettiin toimenpiteitä oppisopimuskoulutuksen laatuvaatimien varmistamiseksi.
- (16) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/589 ⁽⁵⁾ säädetään, että työsopimukseen perustuvista oppisopimuspaikeista voidaan ilmoittaa Euroopan ammatillisen liikkuvuuden Eures-portaalissa toukokuusta 2018 lähtien.
- (17) Komissio korosti 10 päivänä kesäkuuta 2016 antamassaan tiedonannossa ”Uusi osaamisohjelma Euroopalle” tukevana työmarkkinaosapuolia, jotta nämä voisivat eteenpäin yhteisten hankkeidensa tuloksia, esimerkiksi perustaisivat oppisopimuskoulutuksen laatuvaatimet.
- (18) Komissio antoi 7 päivänä joulukuuta 2016 tiedonannon ”Investointi Euroopan nuorisoon” ⁽⁶⁾, jossa kehoitettiin tehostamaan tukea nuorille, jotta he saisivat parhaan mahdollisen alun elämälleen, panostamalla heidän osaamisensa, taitoihinsa ja kokemuksiinsa ja auttamalla heitä löytämään ensimmäisen työpaikkansa tai kouluttautumaan sitä varten. Tavoitteena oli auttaa nuoria tarttumaan tilaisuuksiin, integroitumaan kunnolla yhteiskuntaan, tulemaan aktiivisiksi kansalaisiksi ja onnistumaan työelämässä muun muassa sellaisten laatuvaatimien kautta, joissa esitetään keskeiset periaatteet oppisopimusjärjestelmiä varten.
- (19) Maaliskuun 25 päivänä 2017 annettuun Rooman julistukseen sisältyy tavoite unionista, jossa nuoret saavat parasta koulutusta ja voivat opiskella ja löytää työtä kaikkialta Euroopasta.

⁽¹⁾ EUVL C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽²⁾ EUVL C 155, 8.7.2009, s. 1.

⁽³⁾ EUVL C 120, 26.4.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL C 88, 27.3.2014, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 107, 22.4.2016, s. 1.

⁽⁶⁾ COM(2016) 940 final

- (20) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa, joka vahvistettiin 17 päivänä marraskuuta 2017, esitetään joukko periaatteita oikeudenmukaisten ja hyvin toimivien työmarkkinoiden ja hyvinvointijärjestelmien tueksi. Tällaisia ovat esimerkiksi oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen, jotta varmistetaan työmarkkinoiden ja yhteiskunnan toimintaan osallistumisen kannalta merkitykselliset taidot.
- (21) Komissio teki 30 päivänä toukokuuta 2017 ehdotuksen tutkinnon suorittaneiden seurantaan koskevaksi neuvoston suositukseksi, jolla pyritään lisäämään laadullisia ja määrällisiä tietoja siitä, mitä tutkinnon suorittaneet, myös oppisopimuskoulutuksen suorittaneet, tekevät koulutuksensa päätyttyä.
- (22) Euroopan rakenne- ja investointirahastot (2014–2020), varsinkin Euroopan sosiaalirahasto ja Euroopan aluekehitysrahasto, sekä Erasmus+, yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva ohjelma (COSME), työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskeva Euroopan unionin ohjelma (EaSI) ja nuorisotyöllisyysaloite tarjoavat tukea oppisopimuskoulutukseen.
- (23) Euroopan parlamentti ja sidosryhmät kehottivat hiljattain komissiota edistämään oppisopimuskoulutuksessa olevien pitkän aikavälin liikkuvuutta EU:ssa, jotta nuorille voidaan tarjota mahdollisuus kehittää niin työpaikkakohtaista osaamista kuin avaintaitoja. Komissio vastasi esittämällä Erasmus+ -ohjelmaan lisättäväksi uutta ErasmusPro-tointoa, jolla tuetaan pidempiä työharjoitteluja ulkomailla.
- (24) Nuorisotakuuta koskevilla raporteillaan vuosilta 2015 ja 2017 Euroopan tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että komissio kehittäisi laatukriteerit oppisopimuspaikkoja ja muita aloitteesta tuettavia tarjouksia varten.
- (25) Jos jäsenvaltiot pääsevät yhteisymmärryksen laadukkaasta ja tehokkaasta oppisopimuskoulutuksesta, tämä tukee niiden toimia oppisopimusjärjestelmien uudistamiseksi ja nykyaikaistamiseksi niin, että ne tarjoavat erinomaisen oppimis- ja uraväylän. Yhteisymmärryksen kautta voidaan lisätä vastavuoroista luottamusta ja helpottaa näin oppisopimuskoulutettavien rajatylittävää liikkuvuutta.
- (26) Tämän suosituksen yleisenä tavoitteena on parantaa oppisopimuskoulutettavien työllistyvyyttä ja henkilökohtaista kehitystä ja edistää työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavan ammattitaitoisen ja pätevän työvoiman kehittämistä.
- (27) Erityisenä tavoitteena on tarjota oppisopimuskoulutukselle yhdenmukaiset puitteet, jotka perustuvat yhteisymmärryksen laatua ja tehokkuutta määrittävistä tekijöistä niin, että otetaan huomioon ammatillisten koulutusjärjestelmien monimuotoisuus ja perinteet sekä poliittiset painopisteet eri jäsenvaltioissa.
- (28) Tämä suositus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan pitää voimassa tai antaa oppisopimuskoulutusta koskevia edistyneempiä ehtoja kuin tässä suosituksessa esitetään, tai pitää voimassa tai kehittää muita tämän suosituksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä työssäoppimisen ja/tai ammatillisen koulutuksen järjestelmiä, joihin jäsenvaltio voi soveltaa jäljempänä esitettyjä kriteerejä osittain tai kokonaisuudessaan.

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Jäsenvaltioiden olisi kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa varmistettava, että oppisopimusjärjestelmät vastaavat työmarkkinoiden tarpeisiin ja hyödyttävät sekä koulutettavia että työnantajia, jäljempänä esitettyjä laadukasta ja tehokasta oppisopimuskoulutusta koskevien kriteereiden perusteella.

Tässä suosituksessa oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan, tämän kuitenkaan vaikuttamatta kansalliseen terminologiaan, virallista ammatillisen koulutuksen järjestelmää,

- a) jossa merkittävä yrityksissä ja muilla työpaikoilla tapahtuva oppiminen yhdistyy oppilaitoksessa tapahtuvaan opetukseen,
- b) joka johtaa kansallisesti tunnustettuun ammattipätevyyteen,
- c) joka perustuu sopimukseen, jossa määritellään oppisopimuskoulutettavan, työnantajan sekä tarpeen mukaan ammatinopettajan oikeudet ja velvollisuudet, ja
- d) jossa oppisopimuskoulutettava saa palkkaa tai korvausta työstään.

Opiskelu- ja työskentelyedellytyksiä koskevat kriteerit

Kirjallinen sopimus

1. Ennen oppisopimuskoulutuksen alkua on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritellään oppisopimuskoulutettavan, työnantajan sekä tarpeen mukaan ammattioppilaitoksen oikeudet ja velvollisuudet oppimis- ja työolojen ja -ehtojen suhteen.

Oppimistulokset

2. Työnantajien ja ammattioppilaitosten sekä tarpeen mukaan ammattiliittojen olisi sovittava kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritellyistä kattavista oppimistuloksista. Tällä olisi varmistettava tasapaino erityisten työhön liittyvien taitojen ja tietojen sekä elinikäisen oppimisen avaintaitojen välillä, jotka tukevat oppisopimuskoulutettavien henkilökohtaista kehitystä ja elinikäisiä uramahdollisuuksia muuttuviin uramalleihin mukautumiseksi.

Pedagoginen tuki

3. Yrityksissä olisi nimettävä kouluttajat, joille olisi annettava tehtäväksi tehdä tiivistä yhteistyötä ammattioppilaitosten ja opettajien kanssa niin, että oppisopimuskoulutettavia ohjataan sekä vastavuoroinen ja säännöllinen palaute varmistetaan. Varsinkin pienissä, keskisuurissa ja mikroyrityksissä opettajia, kouluttajia ja mentoreita olisi tuettava, jotta he päivittäisivät taitojaan, tietojään ja valmiuksiaan voidakseen kouluttaa oppisopimuskoulutettavia uusimpien opetus- ja koulutusmenetelmien ja työmarkkinatarpeiden mukaisesti.

Työpaikkaosuus

4. Merkittävä osa oppisopimuskoulutuksesta eli ainakin puolet siitä pitäisi toteuttaa työpaikalla ja jos mahdollista, tarjota mahdollisuus suorittaa osa työharjoittelusta ulkomailla. Ottaen huomioon kansallisten oppisopimusjärjestelmien moninaisuus tavoitteena on edetä asteittain kohti tätä työssäoppimisen osuutta oppisopimuskoulutuksessa.

Palkka ja/tai korvaus

5. Oppisopimuskoulutettavien olisi saatava palkkaa tai muuta korvausta kansallisten tai alakohtaisten vaatimusten tai mahdollisten työehtosopimusten mukaisesti niin, että otetaan huomioon kustannusten jakautumista koskevat järjestelyt työnantajien ja viranomaisten välillä.

Sosiaalinen suojele

6. Oppisopimuskoulutettavilla olisi oltava oikeus sosiaaliseen suojeleluun, mukaan luettuna oikeus tarvittaviin vakuutuksiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Työolot sekä terveyttä ja turvallisuutta koskevat vaatimukset

7. Vastaanottavalla työpaikalla olisi noudatettava työoloja koskevia asianmukaisia sääntöjä ja edellytyksiä, etenkin työterveyttä ja -turvallisuutta koskevaa lainsäädäntöä.

Toimintaedellytyksiä koskevat kriteerit

Sääntelykehys

8. Käytössä olisi oltava selkeä ja johdonmukainen sääntelykehys, joka perustuu oikeudenmukaiseen ja tasapuoliseen kumppanuuteen, mukaan luettuna jäsenetty ja avoin vuoropuhelu kaikkien asianomaisten sidosryhmien välillä. Tämä saattaa sisältää oppisopimuspaikkoja tarjoavien yritysten ja työpaikkojen akkreditointimenettelyt ja/tai muut laadunvarmistusmallit.

Työmarkkinaosapuolten osallistuminen

9. Työmarkkinaosapuolten, tarvittaessa myös välityselinten ja/tai alakohtaisen tason, olisi osallistuttava oppisopimusjärjestelmien suunnitteluun, hallintotapaan ja täytäntöönpanoon kansallisten työmarkkinajärjestelmien ja koulutuskäytäntöjen mukaisesti.

Tuki yrityksille

10. Varsinkin pienille, keskisuurille ja mikroyrityksille pitäisi varata taloudellista ja/tai muuta tukea kustannustehokkaiden oppisopimusten mahdollistamiseksi yrityksille ja tarvittaessa ottaen huomioon kustannusten jakautumista koskevat järjestelyt työnantajien ja viranomaisten välillä.

Joustavat väylät ja liikkuvuus

11. Oppisopimuskoulutuksen pääsyaatimuksissa olisi otettava huomioon asiaankuuluva epävirallinen ja arkioppiminen ja/tai tarvittaessa valmistavien ohjelmien suorittaminen, jotta pääsy oppisopimuskoulutukseen helpottuisi. Oppisopimuskoulutuksen kautta saadut ammattipätevydet pitäisi sisällyttää kansallisesti tunnustettuun tutkintojen viitekehykseen, joissa viitataan eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen⁽¹⁾. Oppisopimuskoulutuksen pitäisi mahdollistaa pääsy muihin oppimismahdollisuuksiin, mukaan lukien korkea-asteen koulutus, uraväylät ja/tai tarvittaessa oppimistulosyksiköiden kerääminen. Oppisopimuskoulutettavien liikkuvuutta yli rajojen joko työpaikkojen tai koulutuslaitosten välillä pitäisi edistää asteittain osana oppisopimustutkintoja.

Uraohjaus ja tiedotus

12. Uraneuvontaa, mentorointia ja tukea koulutettaville pitäisi tarjota ennen oppisopimuskoulutusta sekä sen aikana, jotta varmistetaan onnistuneet oppimistulokset, ehkäistään ja vähennetään keskeyttämisä ja tuetaan tällaisia koulutettavia jatkamaan sopivilla koulutusväylillä. Oppisopimuskoulutus pitäisi esittää houkuttelevana oppimispolkuna laajalle kohdistetulla tiedottamisella.

Läpinäkyvyys

13. Jäsenvaltioiden sisäisten ja niiden välisten oppisopimustaikatarjousten läpinäkyvyys ja saatavuus pitäisi taata muun muassa julkisten ja yksityisten työvoimapolvelujen sekä muiden asiaankuuluvien elinten tuella ja käyttämällä tapauksen mukaan unionin välineitä, kuten Eures-verkosta Eures-asetuksen mukaisesti.

Laadun varmistaminen ja oppisopimuskoulutettavien seuranta

14. Käytössä olisi oltava laadunvarmistusmallit ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten (EQAVET)⁽²⁾ mukaisesti, mukaan luettuna oppimistulosten pätevä ja luotettava arviointimenettely. Oppisopimuskoulutettavien etenemistä työssä ja uralla pitäisi seurata kansallinen ja eurooppalainen tietosuojalainsäädäntö huomioiden.

Täytäntöönpano kansallisella tasolla

Suosituksen panemiseksi täytäntöön sen soveltamisalan puitteissa jäsenvaltioiden pitäisi:

15. edistää työmarkkinaosapuolten aktiivista osallistumista oppisopimusjärjestelmien suunnitteluun, hallintotapaan ja täytäntöönpanoon kansallisten työmarkkinajärjestelmien ja koulutusikäntöjen mukaisesti;
16. taata yhtäläinen saatavuus, edistää tasapainoista sukupuolijakaumaa ja puuttua syrjintään oppisopimusjärjestelmissä;
17. sisällyttää asianmukaiset täytäntöönpanotoimenpiteet eurooppalaisen ohjausjakson mukaisiin kansallisiin uudistusohjelmiinsa;
18. ottaa nämä puitteet huomioon, kun ne hyödyntävät oppisopimuskoulutusta tukevia Euroopan unionin rahoitusta ja välineitä.

Komissio antaa tarvittavaa tukea, mukaan luettuna seuraavilla toimilla:

Tukipalvelut

19. Kehitetään tukipalveluja oppisopimuksia koskevan tiedon jakamista, verkottumista sekä vastavuoroista oppimista varten, jotta voidaan auttaa jäsenvaltioita ja asiaankuuluvia sidosryhmiä panemaan oppisopimusjärjestelmät täytäntöön näiden puitteiden mukaisesti. Tämän pitäisi sisältää digitaalisiin innovaatioihin oppisopimuskoulutuksessa liittyvän ammatillisen koulutuksen opettajien ja kouluttajien lisäkoulutuksen tarpeen.

Tietoisuuden lisääminen

20. Tuodaan esiin oppisopimuskoulutuksen korkeaa laatua sekä edistetään sen vetovoimaa ja positiivisia mielikuvia nuorten, heidän perheidensä ja työnantajien keskuudessa tiedotuskampanjoiden, kuten Euroopan ammattitaitoviiikon, avulla.

⁽¹⁾ EUVL C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽²⁾ EUVL C 155, 8.7.2009, s. 1.

Rahoitus

21. Tuetaan tämän suosituksen täytäntöönpanoa unionin rahoituksella asiaa koskevan oikeudellisen kehyksen mukaisesti.

Seuranta

22. Seurataan tämän suosituksen täytäntöönpanoa ammatillista koulutusta käsittelevän kolmikantaisen neuvonantavan komitean tuella ja hyödynnetään eurooppalaisen ohjausjakson tarjoamia jo olemassa olevia seurantavälineitä.
 23. Raportoidaan neuvostolle puitteiden täytäntöönpanosta kolmen vuoden kuluessa niiden hyväksymisestä.
-